EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 23.5.2022
COM(2022) 613 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Hrvaške za leto 2022 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Hrvaške za leto 2022

{SWD(2022) 613 final} - {SWD(2022) 640 final}

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Hrvaške za leto 2022 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Hrvaške za leto 2022

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1] ter zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij [2] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta[3], s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost, je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem za okrevanje in odpornost zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. Prispeva h gospodarskemu okrevanju ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, ki spodbujajo rast, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda, hkrati pa krepi odpornost in potencialno rast gospodarstev držav članic. Poleg tega pomaga krepiti vzdržne javne finance ter srednje- in dolgoročno prispeva k spodbujanju rasti in ustvarjanju delovnih mest. V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/2411 [je bil] najvišji finančni prispevek na državo članico v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost posodobljen [XX] junija 2022.

(2) Komisija je 24. novembra 2021 sprejela letni pregled trajnostne rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2022.

---

1 UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

2 UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

3 Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

Ustrezno je upoštevala ponovno potrjeno skupno zavezo, sprejeto na socialnem vrhu v Portu maja 2021, da se nadalje izvaja evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija. Evropski svet je 25. marca 2022 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti za leto 2022. Komisija je 24. novembra 2021 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Hrvaško opredelila kot eno od držav članic, za katere bo potreben poglobljeni pregled[4]. Komisija je istega dne sprejela predlog za skupno poročilo o zaposlovanju za leto 2022, v katerem je analizirano izvajanje smernic zaposlovanja in načel evropskega stebra socialnih pravic, ki ga je Svet sprejel 14. marca 2022.

(3) Ruska invazija na Ukrajino, ki je sledila globalni pandemiji, je bistveno spremenila geopolitične in gospodarske razmere. Vpliv invazije na gospodarstva držav članic je na primer opazen v višjih cenah energentov in hrane ter slabših obetih za rast. Višje cene energentov bremenijo zlasti najranljivejša gospodinjstva, ki se soočajo z energetsko revščino ali jim ta grozi. EU je tudi priča doslej največjemu pritoku ljudi, ki bežijo iz Ukrajine. V zvezi s tem je bila 4. marca 2022 prvič uporabljena direktiva o začasni zaščiti[5], s katero sta bila razseljenim osebam iz Ukrajine dodeljena pravica do zakonitega prebivanja v EU ter dostop do izobraževanja in usposabljanja, trga dela, zdravstvenega varstva, stanovanj in socialnega varstva.

(4) Ob upoštevanju hitro spreminjajočih se gospodarskih in geopolitičnih razmer evropski semester v letu 2022 nadaljuje usklajevanje širših smernic ekonomskih politik in politik zaposlovanja, hkrati pa se razvija v skladu z zahtevami glede izvajanja mehanizma za okrevanje in odpornost, kot je opisano v letnem pregledu trajnostne rasti 2022. Izvajanje sprejetih načrtov za okrevanje in odpornost je bistveno za doseganje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra, saj načrti obravnavajo vsa zadevna specifična priporočila za države, izdana v ciklih semestra leta 2019 in 2020, ali pomemben del njih. Specifična priporočila za države iz let 2019 in 2020 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, kot so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241, poleg morebitnih specifičnih priporočil za države, izdanih do datuma predložitve spremenjenega načrta.

(5) Splošna odstopna klavzula se uporablja od marca 2020[6]. Komisija je v svojem sporočilu z dne 3. marca 2021[7] navedla svoje mnenje, da bi morala biti odločitev o deaktivaciji ali nadaljnji uporabi splošne odstopne klavzule sprejeta na podlagi celovite ocene stanja gospodarstva, pri čemer bi bila raven gospodarske aktivnosti v EU ali euroobmočju v primerjavi z ravnmi pred krizo (konec leta 2019) ključno kvantitativno merilo. Večja negotovost in močna negativna tveganja za gospodarske obete zaradi vojne v Evropi, rekordna povišanja cen energentov in nenehne motnje v dobavni verigi upravičujejo podaljšanje splošne odstopne klavzule Pakta za stabilnost in rast do leta 2023.

---

4 Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

5 Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite (UL L 71, 4.3.2022, str. 1).

6 Sporočilo Komisije Svetu o uporabi splošne odstopne klavzule v okviru Pakta za stabilnost in rast, Bruselj (COM(2020) 123 final z dne 20. marca 2020).

7 Sporočilo Komisije Svetu: Eno leto po izbruhu COVID-19: odziv fiskalne politike, Bruselj (COM(2021) 105 final z dne 3. marca 2021).

(6) V skladu s pristopom iz mnenja Sveta z dne 18. junija 2021 o konvergenčnem programu za leto 2021 se fiskalna naravnanost trenutno najbolje meri kot sprememba primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov), razen začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19, vendar vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugimi sredstvi EU, glede na srednjeročno potencialno rast[8]. Poleg upoštevanja splošne fiskalne naravnanosti se za oceno, ali je nacionalna fiskalna politika preudarna ter ali njena struktura podpira trajnostno okrevanje v skladu z zelenim in digitalnim prehodom, pozornost namenja tudi razvoju nacionalno financiranih[9] tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov in začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19) in naložb.

(7) Komisija je 2. marca 2022 sprejela sporočilo, ki zagotavlja širše smernice za fiskalno politiko v letu 2023, da bi podprla pripravo programov stabilnosti in konvergenčnih programov držav članic ter s tem okrepila usklajevanje politik[10]. Navedla je, da se na podlagi makroekonomskih obetov iz zimske napovedi za leto 2022 prehod s spodbujevalne skupne fiskalne naravnanosti v obdobju 2020–2022 na večinoma nevtralno skupno fiskalno naravnanost v letu 2023 zdi ustrezen, hkrati pa se je pripravljena odzvati na spreminjajoče se gospodarske razmere. Napovedala je, da bi se morala fiskalna priporočila za leto 2023 še naprej razlikovati med državami članicami in upoštevati morebitne učinke čezmejnega prelivanja. Države članice je pozvala, naj upoštevajo smernice v svojih programih stabilnosti in konvergenčnih programih. Zavezala se je, da bo pozorno spremljala gospodarska gibanja in prilagodila svoje smernice za politiko po potrebi oziroma najpozneje v okviru pomladanskega semestrskega svežnja konec maja 2022.

(8) Kar zadeva fiskalne smernice, predložene 2. marca 2022, fiskalna priporočila za leto 2023 upoštevajo poslabšanje gospodarskih obetov, povečano negotovost in nadaljnja negativna tveganja ter višjo inflacijo v primerjavi z zimsko napovedjo. Glede na navedeno je treba s fiskalnim odzivom povečati javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost in ohraniti kupno moč najranljivejših gospodinjstev, da bi ublažili vpliv dviga cen energije in pomagali omejiti inflacijske pritiske zaradi drugih učinkov s ciljno usmerjenimi in začasnimi ukrepi; fiskalna politika mora ostati prožna, da se prilagodi hitro spreminjajočim se okoliščinam, in se med državami razlikovati glede na njihov fiskalni in gospodarski položaj, tudi glede izpostavljenosti krizi in dotoku razseljenih oseb iz Ukrajine.

(9) Hrvaška je 14. maja 2021 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Komisija je v skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2021/241 in na podlagi smernic za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost. Svet je 20. julija 2021 sprejel sklep o odobritvi ocene načrta

---

8 Ocene fiskalne naravnanosti in njenih sestavnih delov v tem priporočilu so ocene Komisije na podlagi predpostavk, na katerih temelji pomladanska napoved Komisije iz leta 2022. Ocene Komisije glede srednjeročne potencialne rasti ne vključujejo pozitivnega učinka reform, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ki lahko povečajo potencialno rast.

9 Ki se ne financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugimi sredstvi EU.

10 Sporočilo Komisije Svetu: Smernice za fiskalno politiko za leto 2023, Bruselj (COM(2022) 85 final z dne 2. marca 2022).

za okrevanje in odpornost za Hrvaško[11]. Izplačilo obrokov je pogojeno s sklepom Komisije, sprejetim v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, da Hrvaška zadovoljivo izpolnjuje ustrezne mejnike in cilje, določene v izvedbenem sklepu Sveta. Predpogoj za zadovoljivo izpolnjevanje je, da pri doseganju predhodnih mejnikov in ciljev ni prišlo do nazadovanja.

(10) Hrvaška je 28. aprila 2022 predložila nacionalni reformni program za leto 2022, 29. aprila 2022 pa konvergenčni program za leto 2022 v skladu s členom 4 Uredbe (ES) št. 1466/97. Programa sta bila ocenjena skupaj, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost. V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2022 odraža tudi polletno poročanje Hrvaške o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost.

(11) Komisija je 23. maja 2022 objavila poročilo o državi za Hrvaško za leto 2022[12]. V njem je ocenila napredek Hrvaške pri obravnavanju zadevnih specifičnih priporočil, ki jih je Svet sprejel v letih 2019, 2020 in 2021, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost na Hrvaškem glede na preglednico kazalnikov okrevanja in odpornosti. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi s tistimi izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, ter novimi in nastajajočimi izzivi, vključno s tistimi, ki izhajajo iz ruske invazije na Ukrajino. V njem je bil ocenjen tudi napredek Hrvaške pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, doseganju krovnih ciljev EU glede zaposlovanja, znanj in spretnosti ter zmanjševanja revščine ter napredek pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja ZN.

(12) Komisija je za Hrvaško opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 in rezultate objavila 23. maja 2022[13]. Komisija je ugotovila, da na Hrvaškem ne obstajajo več makroekonomska neravnotežja. Zlasti je bil dosežen pomemben napredek pri zmanjševanju zasebne zadolženosti in neto zunanjih obveznosti, medtem ko je javni dolg še vedno visok, vendar se je ponovno začel zniževati, kar je pred pandemijo prineslo izrazite izboljšave.

(13) Svet je 20. julija 2020 Hrvaški priporočil, naj v letih 2020 in 2021 v skladu s splošno odstopno klavzulo sprejme vse potrebne ukrepe za učinkovit odziv na pandemijo, ohranitev gospodarstva in podporo okrevanju, ki bo sledilo. Prav tako ji je priporočil, naj, kadar gospodarske razmere to omogočajo, izvaja fiskalne politike, namenjene doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev in zagotavljanju vzdržnosti dolga ob hkratni krepitvi naložb. Na podlagi podatkov, ki jih je potrdil Eurostat, se je leta 2021 primanjkljaj sektorja država Hrvaške zmanjšal s 7,3 % BDP v letu 2020 na 2,9 % BDP v letu 2021. Odziv fiskalne politike na Hrvaškem je podprl okrevanje gospodarstva v letu 2021, začasni nujni ukrepi pa so se zmanjšali s 3,3 % BDP v letu 2020 na 2,1 % BDP v letu 2021. Ukrepi, ki jih je Hrvaška sprejela v letu 2021, so v skladu s priporočilom Sveta z dne 20. julija 2020. Diskrecijski proračunski ukrepi, ki jih je vlada sprejela v letih 2020 in 2021, so bili večinoma začasni ali so jih spremljali izravnalni ukrepi. Hkrati nekateri diskrecijski ukrepi, ki jih je vlada sprejela leta 2021, niso bili začasni ali jih niso spremljali izravnalni ukrepi in so vključevali predvsem znižanje dohodnine in davka od dohodkov pravnih oseb v skupnem znesku 0,5 %

[11] Izvedbeni sklep Sveta z dne 6. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Hrvaško (ST 10149 2021).
[12] SWD(2022) 613 final.
[13] SWD(2022) 633 final.

BDP. Na podlagi podatkov, ki jih je potrdil Eurostat, je dolg sektorja država v letu 2021 znašal 79,8 % BDP.

(14) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v konvergenčnem programu za leto 2022, je v letu 2022 previden, zatem pa ugoden. Vlada napoveduje, da bo realni BDP v letu 2022 zrasel za 3,0 %, v letu 2023 pa za 4,4 %. Za primerjavo je v pomladanski napovedi Komisije iz leta 2022 predvidena višja realna rast BDP v letu 2022 v višini 3,4 % in nižja rast v višini 3,0 % v letu 2023, pri čemer razlika odraža predvsem nižja pričakovanja hrvaških organov glede rasti realne potrošnje gospodinjstev v letu 2022. Vlada v konvergenčnem programu za leto 2022 pričakuje, da se bo nominalni primanjkljaj v letu 2022 rahlo zmanjšal na 2,8 % BDP, v letu 2023 pa na 1,6 %. Rahlo zmanjšanje v letu 2022 je predvsem posledica rasti gospodarske aktivnosti in postopne odprave večine nujnih ukrepov. V skladu s programom naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP v letu 2022 zmanjšal na 76,2 %, v letu 2023 pa na 71,7 %. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, pomladanska napoved Komisije iz leta 2022 za leti 2022 in 2023 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 2,3 % BDP oziroma 1,8 % BDP. To je nižje od primanjkljaja, napovedanega za leto 2022, in višje od primanjkljaja, napovedanega za leto 2023 v konvergenčnem programu, predvsem zaradi nižje ravni odhodkov, ki jo Komisija pričakuje v letu 2022 za bruto investicije v osnovna sredstva in druge odhodke. Poleg tega napoved Komisije predvideva nekoliko manjši premik prihodkov in odhodkov, ki se pripisuje razliki v inflacijskih obetih. Pomladanska napoved Komisije iz leta 2022 predvideva nižji dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 75,3 % BDP v letu 2022, v letu 2023 pa višjega, in sicer v višini 73,1 % BDP.

Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2022 je srednjeročna (10-letno povprečje) potencialna rast ocenjena na 2,2 %. Vendar ta ocena ne upošteva učinka reform, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ki lahko povečajo potencialno rast Hrvaške.

(15) Vlada je v letu 2022 postopno odpravila večino ukrepov, sprejetih v odziv na krizo zaradi COVID-19, tako da naj bi se začasni nujni ukrepi zmanjšali z 2,1 % BDP v letu 2021 na 0,4 % BDP v letu 2022. Na javnofinančni primanjkljaj v letu 2022 vplivajo ukrepi, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energentov, ki so v pomladanski napovedi Komisije za leto 2022 ocenjeni na 0,4 % BDP v letu 2022 in 0,2 % BDP v letu 2023.[14] Ti ukrepi vključujejo predvsem socialne transferje revnejšim gospodinjstvom, podporo podjetjem in znižanja posrednih davkov na porabo energije. Ti ukrepi so večinoma začasni. Če pa bi cene energentov ostale visoke tudi v letu 2023, bi se lahko nekateri od teh ukrepov nadaljevali. Nekateri od teh ukrepov niso ciljno usmerjeni, zlasti splošna znižanja posrednih davkov na energijo. Na javnofinančni primanjkljaj vplivajo tudi stroški zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine, ki naj bi po pomladanski napovedi Komisije iz leta 2022 znašali 0,1 % BDP v letu 2022 in 0,1 % BDP v letu 2023[15].

---

[14] Podatki predstavljajo raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, sprejetih od jeseni 2021, vključno s tekočimi prihodki in odhodki ter po potrebi ukrepi v zvezi z naložbami v osnovna sredstva.

[15] Skupno število razseljenih oseb iz Ukrajine v EU naj bi do konca leta 2022 postopoma doseglo šest milijonov, njihova geografska porazdelitev pa se ocenjuje na podlagi velikosti obstoječe diaspore, relativnega prebivalstva države članice sprejema in dejanske porazdelitve razseljenih oseb iz Ukrajine po vsej EU od marca 2022. Ocene proračunskih stroškov na osebo temeljijo na mikrostimulacijskem modelu Euromod Skupnega raziskovalnega središča Komisije, pri čemer se upoštevajo tako denarni

(16) Svet je 18. junija 2021 Hrvaški[16] priporočil, naj v letu 2022 ohrani spodbujevalno fiskalno naravnanost, vključno s spodbudo, ki jo zagotavlja mehanizem za okrevanje in odpornost, in ohrani nacionalno financirane naložbe. Svet je Hrvaški priporočil tudi, naj obvladuje rast nacionalno financiranih tekočih odhodkov. Prav tako ji je priporočil, naj, kadar gospodarske razmere to omogočajo, izvaja fiskalno politiko, namenjeno doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev in zagotavljanju srednjeročne vzdržnosti javnih financ, hkrati pa okrepi naložbe za povečanje potenciala rasti.

(17) V letu 2022 naj bi bila glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2022 in vključno z informacijami iz konvergenčnega programa Hrvaške za leto 2022 fiskalna naravnanost spodbujevalna v višini –1,8 % BDP, kot je priporočil Svet[17]. Hrvaška namerava zagotoviti nadaljnjo podporo okrevanju z uporabo mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje dodatnih naložb, kot je priporočil Svet. Pozitivni prispevek odhodkov, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugimi sredstvi EU, h gospodarski aktivnosti naj bi se v primerjavi z letom 2021 povečal za 0,5 odstotne točke BDP. Nacionalno financirane naložbe naj bi v letu 2022 imele ekspanziven učinek na fiskalno naravnanost v višini 0,4 odstotne točke[18]. Zato namerava Hrvaška ohraniti nacionalno financirane naložbe, kot je priporočil Svet. Hkrati naj bi imela rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) v letu 2022 ekspanziven učinek na splošno fiskalno naravnanost v višini 1,0 odstotne točke. Ta znaten ekspanziven učinek vključuje dodaten učinek ukrepov za obravnavanje gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energentov (0,4 % BDP) ter stroškov zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine (0,1 % BDP), medtem ko naj bi k rasti neto tekočih odhodkov prispevali tudi odhodki za vmesno potrošnjo, ki delno odražajo povečanje inflacije. Zato Hrvaška na podlagi trenutnih ocen Komisije ne obvladuje dovolj rasti nacionalno financiranih tekočih odhodkov v letu 2022.

(18) V letu 2023 naj bi fiskalna naravnanost v pomladanski napovedi Komisije iz leta 2022 ob nespremenjeni politiki znašala –0,7 % BDP[19]. Hrvaška naj bi v letu 2023 še naprej uporabljala nepovratna sredstva iz mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje dodatnih naložb v podporo okrevanju. Pozitivni prispevek odhodkov, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugimi sredstvi EU, h gospodarski aktivnosti naj bi se v primerjavi z letom 2022 povečal za 0,5 odstotne točke. Nacionalno financirane naložbe naj bi v letu 2023 imele rahlo ekspanziven učinek na fiskalno naravnanost v višini 0,1 odstotne točke[20]. Hkrati naj bi imela rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) v letu 2023 večinoma nevtralen učinek na splošno

---

transferji, do katerih so osebe lahko upravičene, kot tudi prejemki v naravi, kot sta izobraževanje in zdravstveno varstvo.

16 Priporočilo Sveta z dne 18. junija 2021 z mnenjem Sveta o konvergenčnem programu Hrvaške za leto 2021 (UL C 304, 29.7.2021, str. 48).

17 Negativni (pozitivni) predznak kazalnika ustreza presežku (primanjkljaju) rasti primarnih odhodkov v primerjavi s srednjeročno gospodarsko rastjo, kar kaže na ekspanzivno (restriktivno) fiskalno politiko.

18 Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele rahlo restriktiven učinek v višini 0,1 odstotne točke BDP.

19 Negativni predznak kazalnika ustreza presežku rasti primarnih odhodkov v primerjavi s srednjeročno gospodarsko rastjo, kar kaže na ekspanzivno fiskalno politiko.

20 Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele rahlo restriktiven učinek v višini 0,1 odstotne točke BDP.

fiskalno naravnanost v višini –0,2 odstotne točke. To vključuje učinek postopne odprave nekaterih ukrepov za obravnavanje višjih cen energentov (0,2 % BDP). Zato na splošno nevtralen učinek nacionalno financiranih tekočih odhodkov delno temelji na postopnem opuščanju ukrepov za obravnavanje učinka povišanja cen energentov, kot je trenutno načrtovano.

(19) V skladu s konvergenčnim programom za leto 2022 naj bi se primanjkljaj sektorja država postopno zmanjšal na 1,6 % BDP v letu 2024 in na 1,2 % do leta 2025. Zato naj bi primanjkljaj sektorja država do leta 2025 ostal pod 3 % BDP. V skladu s programom naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP do leta 2025 zmanjšal, in sicer na 68,9 % v letu 2024 in na 66,9 % v letu 2025. Na podlagi analize Komisije se zdi, da so tveganja za vzdržnost dolga v srednjeročnem obdobju srednje visoka.

(20) V skladu s členom 19(3), točka (b), in merilom 2.2 iz Priloge V k Uredbi (EU) 2021/241 načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se medsebojno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Te prispevajo k reševanju vseh ali pomembnega dela gospodarskih in socialnih izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih, ki jih je Svet v okviru evropskega semestra v letih 2019 in 2020 naslovil na Hrvaško, poleg morebitnih specifičnih priporočil za državo, izdanih do datuma sprejetja načrta.

(21) Načrt obravnava specifična priporočila za državo zlasti z reformami za okrepitev proračunskega okvira, ukrepi aktivne politike trga dela in izvajanjem reforme izobraževanja z izboljšanjem dostopa do izobraževanja ter njegove kakovosti in ustreznosti za trg dela. Izzivi, s katerimi se sooča hrvaški zdravstveni sistem, se obravnavajo z ukrepi za izboljšanje učinkovitosti, kakovosti, dostopnosti in finančne vzdržnosti, ki jih je pandemija COVID-19 še posebej prizadela. Poleg tega načrt s spodbujanjem razogljičenja energetskega sektorja, povečanjem splošne energijske učinkovitosti ter osredotočanjem naložb na trajnostni promet ter digitalno infrastrukturo in storitve obravnava specifična priporočila za državo na teh področjih. Načrt vsebuje tudi daljnosežne ukrepe za izboljšanje učinkovitosti javne uprave in pravosodnega sistema, preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, izboljšanje poslovnega okolja ter podporo naložbam v raziskave in inovacije ter njihovemu pomenu za politiko.

(22) Izvajanje načrta za okrevanje in odpornost Hrvaške naj bi prispevalo k doseganju nadaljnjega napredka pri zelenem in digitalnem prehodu. Ukrepi, ki podpirajo podnebne cilje na Hrvaškem, predstavljajo 40,3 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt, ukrepi, ki podpirajo digitalne cilje, pa 20,4 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt. Celovito izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v skladu z zadevnimi mejniki in cilji bo Hrvaški pomagalo hitro okrevati po posledicah krize zaradi COVID-19, hkrati pa bo okrepilo njeno/njegovo odpornost. Sistematično vključevanje socialnih partnerjev in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ter drugih ekonomskih politik in politik zaposlovanja, ki presegajo načrt, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za celoten program politik.

(23) Hrvaška še ni predložila partnerskega sporazuma in drugih programskih dokumentov kohezijske politike[21]. V skladu z Uredbo (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in

[21] Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter

Sveta z dne 24. junija 2021 bo Hrvaška pri načrtovanju programov skladov kohezijske politike za obdobje 2021–2027 upoštevala zadevna specifična priporočila. To je predpogoj za izboljšanje učinkovitosti in povečanje dodane vrednosti finančne podpore, prejete iz skladov kohezijske politike, ob hkratnem spodbujanju usklajevanja, dopolnjevanja in skladnosti med temi skladi ter drugimi instrumenti in skladi Unije. Uspešno izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost ter programov kohezijske politike je odvisno tudi od odprave ozkih grl za naložbe v podporo zelenemu in digitalnemu prehodu ter uravnoteženemu teritorialnemu razvoju.

(24) V odziv na mandat voditeljev držav ali vlad EU iz izjave iz Versaillesa je cilj načrta REPowerEU čim prej postopno odpraviti odvisnost Evropske unije od uvoza fosilnih goriv iz Rusije. V ta namen se v dialogu z državami članicami opredeljujejo najprimernejši projekti, naložbe in reforme na nacionalni, regionalni in EU ravni. Cilj teh ukrepov je zmanjšati splošno odvisnost od fosilnih goriv in nadomestiti uvoz fosilnih goriv iz Rusije s fosilnimi gorivi iz drugih držav.

(25) Hrvaška se je zavezala, da bo do leta 2033 postopno opustila premog za proizvodnjo električne energije. Hrvaška je leta 2020 dosegla 28-odstotni delež energije iz obnovljivih virov v bruto porabi končne energije, s čimer je presegla svoj cilj v višini 20 %. Hrvaška mora pospešiti prizadevanja za razogljičenje, tudi v industriji, zmanjšati odvisnost od uvoza energije iz Rusije in sprejeti ukrepe za spodbujanje vključevanja v enotni trg. Leta 2021 je uvoz ruskega plina predstavljal 22 % celotne dobave zemeljskega plina, 57 % pa je bilo uvoženih prek novega terminala za utekočinjeni zemeljski plin (v nadaljnjem besedilu: UZP) (ki deluje od začetka leta 2021). Plin in nafta predstavljata 30,3 % oziroma 33,7 % hrvaške mešanice energijskih virov. Priporoča se, naj bodo, kadar je to mogoče, nove naložbe v infrastrukturo in omrežje, ki so povezane s plinom, primerne za prihodnost, da se s prehodom na trajnostna goriva v prihodnosti omogoči njihova dolgoročna trajnostnost.

Kar zadeva razvoj zanesljive in cenovno dostopne energije iz obnovljivih virov, je potencial za vetrno in sončno energijo, ki znašata približno 2,1 % mešanice energijskih virov (z deležema 13 % oziroma 1 % vse razpoložljive proizvodne zmogljivosti za proizvajanje električne energije), ter za geotermalno energijo še vedno velik. Ključni vidiki za izboljšanje učinkovitosti energetskega sistema, zanesljivosti oskrbe in povezovanja trgov so: racionalizacija postopkov za izdajo dovoljenj za obnovljive vire energije, podpora razvoju energetskih skupnosti in nadaljnje spodbujanje naložb v obnovljive vire energije, tudi s strani gospodinjstev in za sisteme manjšega obsega.

Za podporo zelenemu prehodu bodo potrebne nadaljnje posodobitve prenosnih in distribucijskih omrežij električne energije, naložbe v shranjevanje električne energije pa bodo ključne za upravljanje energetskega sistema z visokim deležem obnovljivih virov energije. Izboljšave so potrebne tudi v sektorju ogrevanja in hlajenja, zlasti s prehodom sistemov daljinskega in individualnega ogrevanja, ki uporabljajo fosilna goriva, na obnovljive vire energije neposredno ali s proizvodnjo električne energije.

(26) Kar zadeva energijsko učinkovitost, so potrebni ukrepi za pospešitev izgradnje prenove stavbnega fonda, oskrbo z energijsko učinkovitimi stanovanji, zlasti socialnimi stanovanji, zamenjavo plinskih in naftnih kotlov s toplotnimi črpalkami ter drugimi učinkovitejšimi in okolju prijaznejšimi rešitvami. Poleg tega je potrebnih več

---

finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159).

ukrepov za zmanjšanje odvisnosti hrvaškega prometnega sektorja od nafte, zlasti s povečanjem uporabe javnega prevoza in njegovo nadaljnjo ekologizacijo, uvedbo inteligentnih prometnih sistemov, polnilnih postaj za električno energijo in vodik ter prevoza na električno energijo in vodik v širšem smislu, naložbami v infrastrukturo za mobilnost ter povečanjem uporabe brezemisijskih in nizkoemisijskih vozil. Za uskladitev s ciljem svežnja „Pripravljeni na 55“ bo treba dodatno okrepiti prizadevanja za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter povečanje energije iz obnovljivih virov in energijske učinkovitosti.

(27) Medtem ko bo pospešitev prehoda s fosilnih goriv na podnebno nevtralnost v več sektorjih povzročila znatne stroške prestrukturiranja, lahko Hrvaška v okviru kohezijske politike uporabi mehanizem za pravični prehod, da v najbolj prizadetih regijah ublaži socialno-ekonomske posledice prehoda. Poleg tega lahko Hrvaška uporabi Evropski socialni sklad plus, da izboljša zaposlitvene možnosti in okrepi socialno kohezijo.

(28) Svet je ob upoštevanju ocene Komisije preučil konvergenčni program za leto 2022, njegovo mnenje[22] pa je izraženo v priporočilu 1 spodaj.

(29) Hrvaška kuna je bila 10. julija 2020 vključena v evropski mehanizem deviznih tečajev II (ERM II) kot pripravljalni korak za prevzem eura. Da se ohrani gospodarska in finančna stabilnost ter doseže visoka stopnja trajnostne ekonomske konvergence, so se hrvaški organi zavezali, da bodo izvedli določene ukrepe politike v zvezi s preprečevanjem pranja denarja, poslovnim okoljem, upravljanjem javnega sektorja in sodstvom. Napredek Hrvaške pri izpolnjevanju potrebnih zahtev za prevzem eura bo ocenjen v konvergenčnih poročilih Evropske komisije in Evropske centralne banke za leto 2022 –

PRIPOROČA, da Hrvaška v letih 2022 in 2023 ukrepa tako, da:

1. v letu 2023 zagotovi, da bo rast nacionalno financiranih tekočih odhodkov v skladu s splošno nevtralno naravnanostjo politike, ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energentov, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine; je pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram; razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost, med drugim tudi z uporabo mehanizma za okrevanje in odpornost, načrta RePowerEU in drugih sredstev EU; si v obdobju po letu 2023 prizadeva za fiskalno politiko, namenjeno doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev;

2. nadaljuje izvajanje svojega načrta za okrevanje in odpornost v skladu z mejniki in cilji, določenimi v Izvedbenem sklepu Sveta z dne 20. julija 2021; predloži programske dokumente kohezijske politike za obdobje 2021–2027, da se zaključijo ta pogajanja s Komisijo, in začne njihovo izvajanje;

3. diverzificira uvoz fosilnih goriv in zmanjša splošno odvisnost od fosilnih goriv; pospeši uvajanje obnovljivih virov energije ter se zlasti osredotoči na vetrne, sončne in geotermalne vire, vključno s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov majhnega obsega in razvojem energetskih skupnosti, zlasti z racionalizacijo postopkov za izdajo upravnih dovoljenj in dovoljenj; nadalje nadgradi prenosna in distribucijska omrežja električne energije ter vlaga v skladiščenje električne energije; okrepi ukrepe za zmanjšanje povpraševanja po energiji z izboljšanjem energijske učinkovitosti,

[22] V skladu s členom 9(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

zlasti v stanovanjskih stavbah, in zmanjša odvisnost od fosilnih goriv v sektorju ogrevanja in prometa.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik